

แบบฟอร์มการเขียนแบบถอดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้าน การบริหารจัดการที่เป็นเลิศการ
บริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์เห็นหลักประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

1. ชื่อ-สกุล ผู้เล่าเรื่อง นางพัชรา หาญเจริญกิจ คณะวิชา/หน่วยงาน สำนักหอสมุด

2. ชื่อ-สกุล ผู้บันทึก คณะวิชา/หน่วยงาน

3. บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เล่าเรื่อง

ภาระงานหลักรองผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาและหัวหน้าหอจดหมายเหตุ

ภาระงานรองกรรมการกิจกรรมและเลขานุการ คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสีเขียว สำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยรังสิต ปีการศึกษา 2560

4. เรื่องที่เล่า

..... การบริหารจัดการพลังงานห้องสมุดสีเขียว สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต

5. ความเป็นมาของเรื่องที่เล่า

นับตั้งแต่มหาวิทยาลัยรังสิตได้จัดให้มีพิธีเปิดอาคารหอสมุดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 อาคารหอสมุดได้ทำหน้าที่รองรับการมาใช้บริการของหน่วยงานสนับสนุนต่างๆ ได้แก่ สำนักงานรับศึกษานานาชาติและสื่อสารระหว่างประเทศ ศูนย์แอนิเมชัน อาร์เอสยู ศูนย์บริการนานาชาติ ห้องฝึกอบรมศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้ ห้องปฏิบัติการคณะทัศนมาตรศาสตร์ ห้องประชุมขนาดความจุ 200 คน ห้องศึกษาด้วยตนเอง (Study Room) และห้องสมุดซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใหญ่ที่สุดและใช้พลังงานมากที่สุดเนื่องจากเป็นแหล่งรวมสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนของทุกหลักสูตรและสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย โดยเปิดให้บริการแก่ผู้ใช้ทุกวัน โดยวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เปิดบริการตั้งแต่เวลา 08.30 - 21.00 น. สำหรับวันเสาร์และวันอาทิตย์ เปิดให้บริการตั้งแต่เวลา 09.00 – 19.00 น. รวมชั่วโมงเปิดให้บริการเฉลี่ยแล้ว 12.5 ชั่วโมงต่อวัน มีจำนวนผู้เข้ามาใช้บริการต่างๆ เฉลี่ย 400 คน ต่อวัน ในจำนวนนี้มีทั้งผู้ใช้ที่เป็นอาจารย์ นักศึกษา และบุคคลทั่วไป

สำนักหอสมุดมีความตระหนักในภารกิจและความรับผิดชอบต่อเรื่องดังกล่าวจึงได้นำกิจกรรม 7ส มาช่วยดูแลในเรื่องการใช้ทรัพยากรและการดูแลพื้นที่ปฏิบัติงานและพื้นที่สำหรับให้บริการโดยมาตรฐานกลางกิจกรรม 7ส มาเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพของมหาวิทยาลัยรังสิต ต่อมาเมื่อสำนักหอสมุดได้ร่วมลงนามเป็นสมาชิกในเครือข่ายห้องสมุดสีเขียว ในปีพุทธ ศักราช 2557 สำนักหอสมุดจึงได้มีการจัดการพลังงานอย่างจริงจังเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานและสามารถวัดผลเพื่อกำหนดมาตรการได้อย่างสอดคล้อง

6. วิธีการ/ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ใช้ ผู้มีส่วนร่วม อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางการแก้ไข

1. กำหนดพื้นที่จัดการพลังงานในส่วนที่รับผิดชอบ จำนวน 9,855 ตารางเมตร ดังนี้

ชั้นที่ 1 พื้นที่ห้องศึกษาด้วยตนเอง (Study Room)

ชั้นที่ 2 พื้นที่ด้านทิศตะวันออก คือ ผู้อำนวยการ สำนักงานเลขานุการ แผนกพัฒนา และแผนก

เทคนิค ด้านทิศตะวันตก เป็นห้องบริการสื่อทัศนและอินเทอร์เน็ต Books Return Station และลานพักผ่อน

ชั้นที่ 3 พื้นที่ห้องอ่านหนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ บริการ

สารสนเทศ บริการยืม-คืน Self-Checking Service และบริการสำเนาเอกสาร

ชั้นที่ 4 พื้นที่ห้องอ่านหนังสือตำราและหนังสืออ้างอิงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ชั้นที่ 5 พื้นที่ห้องอ่านวารสาร นิตยสาร และหนังสือพิมพ์

ชั้นที่ 6 พื้นที่ห้องหนังสือพระราชนิพนธ์ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หอจดหมายเหตุมหาวิทยาลัยรังสิต งานวิจัยและวิทยานิพนธ์

2. แต่งตั้งคณะทำงานด้านการจัดการทรัพยากรและพลังงาน ทำหน้าที่

(1) กำหนดนโยบายด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมและประกาศให้ทราบทั่วกัน

(2) กำหนดแผนงานและมาตรการประหยัดไฟฟ้า น้ำ และทรัพยากร

(3) กำหนดนโยบายการจัดซื้อ/จัดจ้างสินค้าและบริการที่อนุรักษ์พลังงานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(4) รณรงค์และประชาสัมพันธ์เรื่องการประหยัดไฟฟ้า น้ำ และทรัพยากรให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง

ได้รับทราบ

(5) มีการรวบรวมและบันทึกข้อมูลการใช้ไฟฟ้า น้ำ กระดาษ เชื้อเพลิงในการขนส่งและการเดินทาง

(6) รายงานผลการดำเนินงานให้คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสีเขียวและผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ

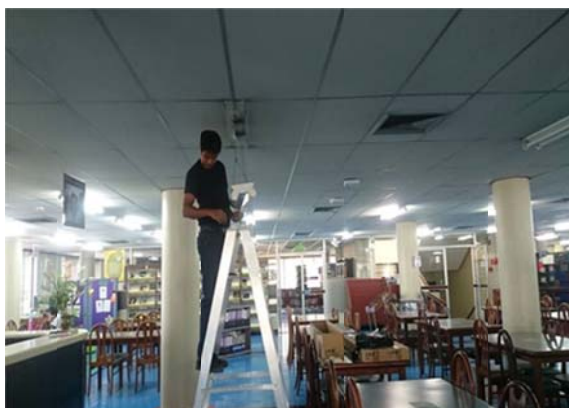
(7) ติดตาม แก้ไข และปรับปรุงตามที่คณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสีเขียวเสนอมา

3. จัดทำแผนงานปรับปรุงและบำรุงรักษาอาคารหอสมุด ตามแผนพัฒนาสำนักหอสมุด พ.ศ. 2555 –

2559

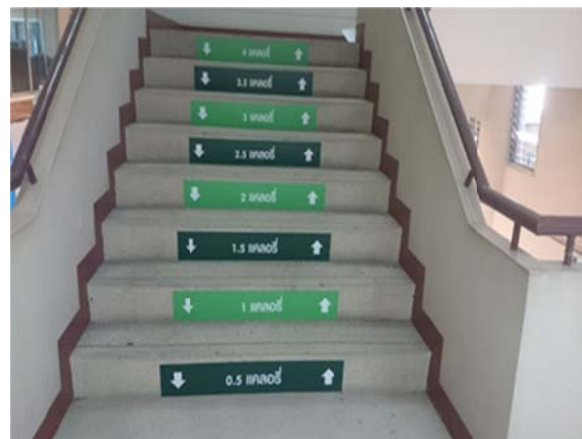
4. กำหนดมาตรการการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต และนำไปปฏิบัติควบคู่กับมาตรการประหยัด ลดรายจ่าย ลดการใช้พลังงานมหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2560

5. ประสานกับสำนักงานอาคารและสิ่งแวดล้อมในการเปลี่ยนหลอดไฟเป็น LED และไฟกระตุก

6. บันทึกปริมาณการใช้ไฟฟ้าทุกเดือนเพื่อติดตามและเปรียบเทียบปริมาณการใช้ของแต่ละช่วงระหว่างปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาเพื่อดูแนวโน้มและปัจจัยที่ส่งผลต่อการปริมาณการใช้ไฟฟ้าที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงเพื่อปรับปรุงมาตรการให้เหมาะสม

7. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์และรณรงค์สร้างจิตสำนึกเรื่องการประหยัดพลังงานแก่บุคลากรสำนักหอสมุดและผู้มาใช้บริการห้องสมุดได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง

7. เทคนิคหรือกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดความสำเร็จ

บุคลากรสำนักหอสมุดมีความคุ้นเคยกับกิจกรรม 7ส มาเป็นเวลายาวนาน เมื่อสำนักหอสมุดเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายห้องสมุดสีเขียว ผู้บริหารได้แสดงเจตนารมณ์โดยกำหนดเป็นนโยบาย วิสัยทัศน์ และแผนการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างการรับรู้เรื่องการอนุรักษ์พลังงานและดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง สมาชิกเครือข่ายฯ ร่วมกันผลักดันแบ่งปันและช่วยเหลือกันเป็นอย่างดี หน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเรื่องพลังงาน คือสำนักงานอาคารและสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกทั้งในเรื่องของข้อมูล เครื่องมืออุปกรณ์ รวมทั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยอย่างเต็มที่

8. ผู้ที่มีส่วนร่วมทำให้เกิดความสำเร็จ และบทบาทของบุคคลนั้น

1. มหาวิทยาลัยรังสิตให้การสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณ
2. ผู้บริหารสำนักหอสมุดมีเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ
3. บุคลากรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ เป็นอย่างดี
4. ผู้ใช้ห้องสมุดให้ความร่วมมือในกิจกรรมที่สำนักหอสมุดจัดขึ้น

9. อุปสรรคหรือปัญหาในการทำงาน และแนวทางในการแก้ปัญหา/อุปสรรคดังกล่าว

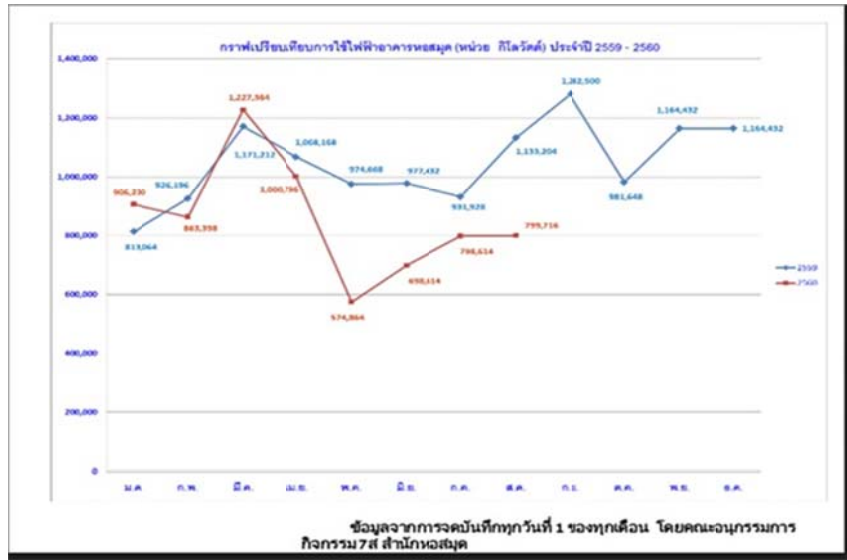
1. อาคารหอสมุดมีอายุการใช้งานเกือบ 30 ปี สภาพอาคาร ระบบไฟฟ้า และสาธารณูปโภคทรุดโทรม และเสื่อมสภาพ แม้จะมีการบำรุงรักษาระบบแสงไฟ เครื่องปรับอากาศ อย่างสม่ำเสมอ แต่ก็ยังมีสภาพเก่าไม่เอื้ออำนวยในเรื่องอนุรักษ์พลังงาน
2. งบประมาณมีจำกัดส่งผลให้การปรับปรุงอาคาร ระบบไฟฟ้า และสาธารณูปโภคต่างๆ เป็นไปอย่างล่าช้า

10. ผลลัพธ์หรือความสำเร็จที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ผู้เล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ดังกล่าว

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น

1. ช่วยสนับสนุนนโยบายการเป็นมหาวิทยาลัยสร้างเสริมสุขภาพ (RSU Healthy Campus) ซึ่งเน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อให้สุขภาพที่ดีของนักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัย
2. เป็นภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรในการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมในด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม
3. บุคลากรและผู้ให้บริการห้องสมุดทั้งนักศึกษาและอาจารย์เกิดจิตสำนึกในเรื่องการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า
4. ช่วยลดค่าใช้จ่ายเรื่องค่าไฟฟ้าให้แก่องค์กร ซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างการรับรู้และการปฏิบัติตามมาตรการการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต และมาตรการประหยัด ลดรายจ่าย ลดการใช้พลังงานมหาวิทยาลัยรังสิตส่งผลให้ปริมาณการใช้ไฟฟ้าของสำนักหอสมุดลดลงอย่างต่อเนื่อง

❖ การบันทึกสถิติและประเมินผล
- การใช้ไฟฟ้า

5. ปริมาณการใช้ไฟฟ้าส่งผลให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของสำนักหอสมุดลดลง โดยในปี พ.ศ. 2560 สำนักหอสมุดมีปริมาณการปล่อยคาร์บอนฟุตพริ้นท์จากการใช้พลังงานไฟฟ้า เท่ากับ 571.32 tCO₂e/yr ลดลงจากปี 2559 จำนวน 140.32 tCO₂e/yr

	A	B	C	D	E	F	G	H	
69						ประเภท 1	ประเภท 2	ประเภท 3	
70									
71									
72	ชื่อองค์กร	สำนักหอสมุด... 59 ชั้น, 60							
73	ข้อมูลอาคารสำนักงาน	จำนวนอาคาร	ปริมาณ	หน่วยการบัญชี	EF	หน่วย	พัฒนาโดย	องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน)	
74	ประเภท 1	1. การเผาไหม้เชื้อเพลิงฟอสซิล (Stationary Combustion)							
75		การใช้น้ำมันดีเซลในอาคาร							
76		Diesel (Generator)	0	ลิตร	2,7080	kg CO2e/ลิตร	0.00	kgCO2e	
77		Diesel (Fuel pump)	0	ลิตร	2,7080	kg CO2e/ลิตร	0.00	kgCO2e	
78		2. การเผาไหม้ยานพาหนะ (Mobile Combustion)							
79		การใช้น้ำมันดีเซลในการเดินทาง (รถตู้ 3 คันแบบไฮบริด)							
80		น้ำมัน Diesel	39.7	ลิตร	2,7446	kg CO2e/ลิตร	-63.85	kgCO2e	
81		น้ำมัน Gasohol 91	0	ลิตร	2,2376	kg CO2e/ลิตร	0.00	kgCO2e	
82		น้ำมัน Gasohol 95	0	ลิตร	2,2376	kg CO2e/ลิตร	0.00	kgCO2e	
83		3. การปล่อยสาร มีเทนจากถังเก็บ แอวก๊าซ	6.05	kg					
84		4. การปล่อยสาร มีเทนจากถังเก็บ ผลิตแก๊สชีวภาพ	0	kgCH4	25,0000	kg CO2e/kgCH4	0.00	kgCO2e	
85		5. การปล่อยสาร มีเทนจากถังเก็บ ผลิตแก๊สชีวภาพ	0	kgCH4	25,0000	kg CO2e/kgCH4	0.00	kgCO2e	
86		ประเภท 2	การใช้พลังงานไฟฟ้า	24,105.2	kgCO2e/kWh	1430,0000	kg CO2e/kWh	140,315.90	kgCO2e
87		ประเภท 3	การใช้รถยนต์ 34 คัน A3 (ดีเซล)	55	kg	1,1400	kg CO2e/kg	60.42	kgCO2e
88			การใช้พลังงาน	926.04	kWh	0,5081	kg CO2e/kWh	470.52	kgCO2e
89		รถยนต์ไฟฟ้า (EVs)	0	kg	2,3200	kg CO2e/kg	0.00	kgCO2e	
90							140,809.22	kgCO2e	
91				รถยนต์สกู๊ต					
92									
93									
94	ข้อมูลอาคารสำนักงาน	GHG	หน่วย						
95	ประเภท 1	-0.04	TCO2e						
96	ประเภท 2	140.32	TCO2e						
97	ประเภท 3	0.53	TCO2e						
98		140.81	TCO2e						
99									
100									
101									
102									
103									
104									
105									
106									
107	ข้อมูลอาคารสำนักงาน	GHG (%)							
108	ประเภท 1	-1.56%							
109	ประเภท 2	19.72%							
110	ประเภท 3	22.81%							
111	รวม	19.66%							
112									

สรุปปริมาณคาร์บอนฟุตพริ้นท์ (t CO2e)

ประเภท	ปริมาณ (t CO2e)
ประเภท 1	-0.04
ประเภท 2	140.32
ประเภท 3	0.53

สิ่งที่ผู้เล่าเรื่องที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์

กิจกรรมการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของสำนักหอสมุดเกิดขึ้นหลังและเริ่มปฏิบัติอย่างจริงจังหลังจากที่สำนักหอสมุดได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของเครือข่ายห้องสมุดสีเขียว ส่งผลให้เกิดการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ห้องสมุดเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกอาคาร บุคลากรมีจิตสำนึกในการลดการสร้างมลพิษ ลดการใช้พลังงาน และคำนึงถึงการใช้ทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม บุคลากรมีความร่วมมือร่วมใจ ส่งผลให้สำนักหอสมุดผ่านการประเมินตามเกณฑ์การประเมินห้องสมุดสีเขียวสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ ในพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2560